

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาและการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด คณะผู้วิจัยได้ดำเนินงานทั้งในและนอกพื้นที่ตามแผนงานที่กำหนดไว้เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ทั้งหมด 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบการจัดทำบัญชีและปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

ส่วนที่ 2 ผลการพัฒนาเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนและการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

โดยสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

%	หมายถึง	ค่าร้อยละ
\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	หมายถึง	ค่าที่ใช้พิจารณา t - Distribution
P	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็นของการมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	หมายถึง	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบการจัดทำบัญชีและปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

จากวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 การลงพื้นที่เพื่อทำการจัดเก็บข้อมูล และระยะที่ 2 จัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการจัดทำบัญชี คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทำการสำรวจข้อมูลและจัดเวทีแสดงความคิดเห็นจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดจำนวนทั้งสิ้น 16 กลุ่มนั้น คณะผู้วิจัยได้ข้อมูลรูปแบบการจัดทำบัญชีและปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.1-4.5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	18.75
หญิง	13	81.25
รวม	16	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	0	0.00
31-40 ปี	0	0.00
41-50 ปี	8	50.00
51-60 ปี	7	43.75
สูงกว่า 60 ปี	1	6.25
รวม	16	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ไม่ได้เรียน	0	0.00
ประถมศึกษา	5	31.25
มัธยมศึกษาตอนต้น	1	6.25
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	4	25.00
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	0	0.00
ปริญญาตรี	6	37.50
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 18.75 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมามีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.75 และมีอายุสูงกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.25 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมามีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.25 โดยสำเร็จการศึกษาในสาขาการจัดการ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาสัตวบาล และสาขาพืชศาสตร์ รองลงมา มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 25.00 และมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	1	6.25
1-3 ปี	0	0.00
3-5 ปี	1	6.25
มากกว่า 5 ปี	14	87.50
รวม	16	100.00
การเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	12	75.00
ไม่เคย	4	25.00
รวม	16	100.00
การจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจเป็นประจำ	จำนวน	ร้อยละ
มี	16	100.00
ไม่มี	0	0.00
รวม	16	100.00
วิธีการบันทึกบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
บันทึกด้วยมือ	13	81.25
บันทึกด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป	0	0.00
บันทึกด้วยมือและโปรแกรมสำเร็จรูป	3	18.75
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ระยะเวลาในการปฏิบัติงานทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจมากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมา คือมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจมากกว่า 1 ปี และ ระหว่าง 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.25 เท่ากัน ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ซึ่งวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่มมีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยส่วนใหญ่เป็นการจัดทำบัญชีด้วยมือ คิดเป็นร้อยละ 81.25 และมีการจัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมสำเร็จรูป ไมโครซอฟท์เอ็กเซล คิดเป็นร้อยละ 18.75

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีที่ใช้	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ ระบุ สมุดบัญชีรับจ่าย	8	50.00
ใบเสร็จรับเงิน	7	43.75
สมุดเงินสด	4	25.00
สมุดรายวันซื้อ	4	25.00
สมุดบันทึกต้นทุนกำไร	4	25.00
สมุดรายวันทั่วไป	3	18.75
สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป	3	18.75
ทะเบียนคุมวัตถุดิบ	3	18.75
ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร	3	18.75
ใบสำคัญจ่าย	3	18.75
ใบลงเวลาทำงาน	3	18.75
สมุดรายวันขาย	0	0
สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้	0	0
สมุดบัญชีย่อยเจ้าหนี้	0	0
ทะเบียนคุมสินค้า	0	0
ทะเบียนสมาชิกและหุ้น	0	0
ใบเบิกเงิน	0	0
ใบเบิกวัตถุดิบ	0	0

จากตารางที่ 4.3 พบว่าการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดนั้น ส่วนใหญ่ จะมีการใช้สมุดบัญชีรับจ่ายเงินในเล่มเดียวกันสำหรับการบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ สมุดเงินสด สมุดรายวันซื้อและสมุดบันทึกต้นทุนกำไร คิดเป็นร้อยละ 25.00 เท่ากัน รองลงมา คือสมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป คิดเป็นร้อยละ 18.75 เท่ากัน และมีการจัดทำทะเบียนคุมวัตถุดิบ และทะเบียนสินทรัพย์ถาวร คิดเป็นร้อยละ 18.75 เท่ากัน สำหรับเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีนั้น ส่วนใหญ่มีการใช้ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญจ่าย และใบลงเวลาทำงานเป็นเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 43.75 18.75 และ 18.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านการรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร

การรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
งบกำไรขาดทุน	8	50.00
รายงานกำไรขาดทุน	7	43.75
งบแสดงฐานะการเงิน	4	25.00
งบต้นทุนการผลิต	4	25.00
ไม่มีการจัดทำ	2	12.5
งบทดลอง	1	6.25
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงของผู้ถือหุ้น	0	0.00
ระยะเวลาในการจัดทำรายงานทางการเงิน	จำนวน	ร้อยละ
รายปี	7	43.75
2 เดือนต่อครั้ง, ต่อรอบการผลิต	4	25.00
ไม่มีการจัดทำ	4	25.00
รายเดือน	1	6.25
รายไตรมาส	0	0.00
รวม	16	100.00
การตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	9	56.25
มี จากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม	3	18.75
มี จากหน่วยงานภายนอก กรมตรวจบัญชีสหกรณ์และศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ	3	18.75
มี จากคณะกรรมการตรวจสอบที่กลุ่มแต่งตั้งขึ้น	1	6.25
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านการรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร ส่วนใหญ่จะมีการจัดทำงบกำไรขาดทุน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา จะมีการจัดทำเป็นรายงานกำไรขาดทุน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมา คืองบต้นทุนการผลิต และงบแสดงฐานะการเงิน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และงบทดลอง คิดเป็นร้อยละ 6.25 และมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวนร้อยละ 12.50 ที่ไม่มีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหารของกลุ่ม

สำหรับระยะเวลาในการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหารเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มส่วนใหญ่จะจัดทำเป็นรายปี คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือจัดทำตามรอบการผลิต และ สองเดือนต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.00 และจัดทำเป็นรายเดือนคิดเป็นร้อยละ 6.25 และมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวนร้อยละ 25.00 ที่ไม่มีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหารเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่ม

ทั้งนี้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่จะไม่มีการตรวจสอบหรือติดตามการกำกับบัญชีของกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 56.25 โดยมีกลุ่มที่ได้รับการตรวจสอบติดตามการกำกับบัญชีจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม และการตรวจสอบติดตามจากหน่วยงานภายนอก คือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คิดเป็นร้อยละ 18.75 เท่ากัน และได้รับการตรวจสอบติดตามการกำกับบัญชีจากคณะกรรมการตรวจสอบที่กลุ่มแต่งตั้งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.25

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.5 กระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ใน
จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

กระบวนการจัดทำบัญชี	ได้ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและ ด้านจ่ายแต่ละครั้งต้องมีหลักฐาน ประกอบ การลงบัญชีด้วย	7	43.75	9	56.25
ในการบันทึกบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่าย บางครั้งไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ แต่บันทึกบัญชีไว้เป็นหลักฐาน	7	43.25	9	56.25
หลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี ต้องมี ข้อความครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด	6	37.50	10	62.50
สมุดบัญชีเงินสด มีช่อง วันเดือนปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินหรือ จ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร	8	50.00	8	50.00
การบันทึกบัญชีการรับเงินแต่ละครั้ง ต้องมีหลักฐานการบันทึกบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น	7	43.25	9	56.25
เมื่อได้รับเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ รับเงิน	9	56.25	7	43.25
มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร และใช้เฉพาะ การประกอบการเท่านั้น	10	62.50	6	37.50
เมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะ นำไปฝากธนาคารทุกครั้ง	9	56.25	7	43.25
บัญชีเงินฝากธนาคารที่เปิดใช้ของกิจการ เป็น เงินฝากประเภทออมทรัพย์	8	50.00	8	50.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

กระบวนการจัดทำบัญชี	ได้ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร เปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน	8	50.00	8	50.00
การเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร เปิดในนามของผู้ประกอบการ และผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน	9	56.25	7	43.25
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่าง ๆ ของกลุ่ม	7	43.25	9	56.25
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่าง ผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงิน และผู้บันทึกบัญชี	8	50.00	8	50.00
การบันทึกบัญชีจ่ายเงินแต่ละครั้ง ต้องมีหลักฐานการบันทึกบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น	5	31.25	11	68.75
เมื่อมีรายจ่ายเกิดขึ้น จะทำการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่จ่ายเงิน	11	68.75	5	31.25
การจ่ายเงินแต่ละครั้ง จะจ่ายเป็นเงินสดทันที	14	87.50	2	12.50
การจ่ายเงินแต่ละครั้ง จะจ่ายด้วยเช็ค	0	0.00	16	100.00
โดยปกติถ้าเป็นรายจ่ายไม่มากนักจะจ่ายเงินสด แต่ถ้าจำนวนเงินมากจะจ่าย ให้ด้วยเช็ค/โอนผ่านธนาคาร	3	18.75	13	81.25
รายการจ่ายเงินรายการใด ไม่สามารถเรียกใบเสร็จรับเงินได้จะจัดให้บันทึกรายละเอียดในใบสำคัญจ่าย	5	31.25	11	68.75

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

กระบวนการจัดทำบัญชี	ได้ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หลังจากบันทึกบัญชีแล้วทุกวันสิ้นเดือนจะปิดบัญชีเพื่อสรุปผลการรับเงินและการจ่ายเงิน	4	25.00	12	75.00
มีการกู้ยืมเงินมาใช้ในการประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	0	0.00	16	100.00
การชำระคืนเงินกู้ยืม จะชำระตามกำหนดเวลาทุกครั้ง	0	0.00	16	100.00
การชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืม จะชำระตามกำหนดเวลาทุกครั้ง	0	0.00	16	100.00
การสรุปผลการรับและการจ่ายเงินแต่ละเดือนจะแจ้งให้สมาชิกของกลุ่มทราบทุกครั้ง	6	37.50	10	62.50
กรณีที่มีการซื้อสินค้า/สินทรัพย์เป็นเงินเชื่อได้จัดทำทะเบียนคุมเจ้าหนี้รายตัวไว้	3	18.75	13	81.25
กรณีมีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ได้จัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัวไว้	0	0.00	16	100.00
มีการตรวจสอบยอดคงเหลือในบัญชีลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เป็นประจำทุกวันสิ้นเดือน	0	0.00	16	100.00
มีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางการบัญชีว่าครบถ้วน ถูกต้อง หรือไม่ โดยใช้หลักสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ	4	25.00	12	75.00
มีการจัดทำรายงานการเงินประกอบด้วย รายงานรายรับ รายจ่ายประจำเดือนเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และ งบแสดงฐานะทางการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงิน	6	37.50	10	62.50

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

กระบวนการจัดทำบัญชี	ได้ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง	11	68.75	5	31.25

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราดนั้น ส่วนใหญ่ มีการจ่ายเงินเป็นเงินสดทันที คิดเป็นร้อยละ 87.50 และจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่จ่ายเงิน มีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.75 เท่ากัน โดยจะมีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร สำหรับใช้ในการประกอบการเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 62.50 ซึ่งจะมีการได้รับเงินจะมีการบันทึกบัญชีในวันที่รับเงิน ทั้งนี้เมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการจะนำไปฝากธนาคารทุกครั้ง ซึ่งการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร จะเปิดในนามของผู้ประกอบการและผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน บัญชีเงินฝากธนาคารที่เปิดใช้ของกิจการเป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์ สมุดบัญชีเงินสด มีช่องวันเดือน ปี ที่รับเงินและจ่ายเงิน พร้อมทั้งระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่างผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้บันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 50.00 เท่ากัน

ซึ่งในการดำเนินงานของกลุ่มนั้น ทุกกลุ่มจะไม่มีการกู้ยืมเงินมาใช้ประกอบการของกลุ่ม จึงไม่จำเป็นต้องชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ยจากการกู้ยืม และไม่มีมีการจ่ายเงินด้วยเช็ค สำหรับการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อของกลุ่มนั้น จะไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว จึงทำให้ไม่มีการตรวจสอบยอดคงเหลือในบัญชีลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เป็นประจำทุกวันสิ้นเดือน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่จะไม่มีมีการปิดบัญชีเพื่อสรุปผลการรับเงินและการจ่ายเงินหลังจากบันทึกบัญชีแล้วทุกวันสิ้นเดือน คิดเป็นร้อยละ 75.00 อีกทั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่จะไม่มีมีการสรุปผลการรับและการจ่ายเงินแต่ละเดือน จะแจ้งให้สมาชิกของกลุ่มทราบทุกครั้ง และไม่มีมีการจัดทำรายงานการเงินประกอบด้วยรายงานรายรับ รายจ่ายประจำเดือนเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และ งบแสดงฐานะทางการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงิน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และส่วนใหญ่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังไม่มีมีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่าง ๆ ของกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 56.25

ตารางที่ 4.6 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ในภาพรวม

ประเด็นปัญหาด้าน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
1. ด้านเอกสารและวิธีการจัดทำบัญชี	2.20	1.27	น้อย	1
2. ด้านความร่วมมือและประสานงาน	1.63	0.82	น้อยที่สุด	4
3. ด้านเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ ในการปฏิบัติงาน	1.80	0.94	น้อยที่สุด	3
4. ด้านความรู้ความสามารถและทักษะ ในการปฏิบัติงาน	2.06	1.37	น้อย	2
รวมเฉลี่ย	1.92	1.10	น้อย	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านเอกสารและวิธีการจัดทำบัญชี และด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.20 และ 2.06 ตามลำดับ สำหรับด้านความร่วมมือและประสานงาน และด้านเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 1.80 และ 1.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและ
เกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชน
จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านเอกสารและวิธีการจัดทำบัญชี

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
1. ด้านเอกสารและวิธีการจัดทำบัญชี				
1.1 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีมีปริมาณมาก	1.75	1.06	น้อยที่สุด	12
1.2 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไม่ครบถ้วน	2.13	1.31	น้อย	7
1.3 การจำแนกรายการตามหมวดหมู่บัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และ ค่าใช้จ่าย	2.50	1.59	น้อย	2
1.4 การบันทึกบัญชีในสมุดรายวันขั้นต้น ได้แก่ สมุดรายวันซื้อ สมุดรายวันขาย สมุดรายวันรับเงิน สมุดรายวันจ่ายเงิน และสมุดรายวันทั่วไป	2.13	1.36	น้อย	8
1.5 การผ่านรายการจากสมุดรายวันขั้นต้นไปสมุด บัญชีแยกประเภท	2.38	1.45	น้อย	6
1.6 การจำแนกรายการสินทรัพย์ส่วนบุคคลออก จากสินทรัพย์ของกิจการ	1.94	1.18	น้อย	9
1.7 การจำแนกต้นทุนการผลิต วัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต	2.56	1.46	น้อย	1
1.8 การจำแนกต้นทุนการผลิตออกจากค่าใช้จ่ายใน การขายและบริหาร	2.38	1.26	น้อย	4
1.9 การบันทึกรายการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ และวัสดุสำนักงาน	2.44	1.36	น้อย	3
1.10 การตรวจสอบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ และวัสดุสำนักงาน	2.38	1.26	น้อย	5
1.11 การจัดทำงบการเงินไม่ทันต่อการตัดสินใจ	1.88	0.96	น้อย	10
1.12 การบริหารและควบคุมภายในของบัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และ ค่าใช้จ่าย	1.88	1.02	น้อย	11
รวมเฉลี่ย	2.20	1.27	น้อย	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านเอกสารและวิธีการจัดทำบัญชี ในภาพรวมมีระดับปัญหาน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเพียงเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีมีปริมาณมาก ที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.75 สำหรับข้ออื่น ๆ มีระดับปัญหาน้อยทุกข้อ ดังนี้ การจำแนกต้นทุนการผลิต วัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต มีค่าเฉลี่ย 2.56 รองลงมาคือ การจำแนกรายการตามหมวดหมู่บัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และ ค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 2.50 รองลงมาคือ การบันทึกรายการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ และวัสดุสำนักงาน มีค่าเฉลี่ย 2.44 รองลงมา คือ การจำแนกต้นทุนการผลิตออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และการตรวจสอบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ และวัสดุสำนักงาน และการผ่านรายการจากสมุดรายวันขั้นต้นไปสมุดบัญชีแยกประเภท มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 2.38 รองลงมา คือ เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไม่ครบถ้วน การบันทึกบัญชีในสมุดรายวันขั้นต้น ได้แก่ สมุดรายวันซื้อ สมุดรายวันขาย สมุดรายวันรับเงิน สมุดรายวันจ่ายเงิน และสมุดรายวันทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 2.13 รองลงมาคือ การจำแนกรายการสินทรัพย์ส่วนบุคคลออกจากสินทรัพย์ของกิจการ มีค่าเฉลี่ย 1.94 รองลงมา คือ การจัดทำงบการเงินไม่ทันต่อการตัดสินใจ และการบริหารและควบคุมภายในของบัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และ ค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 1.88

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.8 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านความร่วมมือและประสานงาน

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
2. ด้านความร่วมมือและประสานงาน				
2.1 ประธานกลุ่มให้การส่งเสริมสนับสนุนในการจัดทำบัญชี	1.69	0.87	น้อยที่สุด	3
2.2 ประธานกลุ่ม/สมาชิกกลุ่ม ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลทาง การบัญชีเป็นอย่างดี	1.50	0.63	น้อยที่สุด	4
2.3 ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มในการจัดส่งเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีเป็นอย่างดี	1.38	0.50	น้อยที่สุด	5
2.4 การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดทำบัญชี	1.81	1.05	น้อย	1
2.5 การประสานงานกับวิสาหกิจชุมชนอื่นเพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดทำบัญชี	1.75	1.06	น้อยที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	1.63	0.82	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านความร่วมมือและประสานงาน ในภาพรวม มีปัญหาน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 1.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีเพียงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดทำบัญชีที่มีระดับปัญหาน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.81 สำหรับข้ออื่น ๆ มีระดับปัญหาน้อยที่สุด ดังนี้ การประสานงานกับวิสาหกิจชุมชนอื่นเพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดทำบัญชี มีค่าเฉลี่ย 1.75 รองลงมา คือ ประธานกลุ่มให้การส่งเสริมสนับสนุนในการจัดทำบัญชี มีค่าเฉลี่ย 1.69 รองลงมา คือ ประธานกลุ่ม/สมาชิกกลุ่ม ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลทาง การบัญชีเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 1.50 และได้รับความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มในการจัดส่งเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 1.38

ตารางที่ 4.9 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
3. ด้านเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน				
3.1 เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์มีความเพียงพอ	1.63	0.81	น้อยที่สุด	5
3.2 เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.00	0.89	น้อย	2
3.3 การใช้งานเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์มีความปลอดภัย	1.63	0.81	น้อยที่สุด	3
3.4 การใช้งานเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์มีความสะดวก	1.63	0.81	น้อยที่สุด	4
3.5 การใช้งานเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ทำให้มีการบันทึกบัญชีได้อย่างรวดเร็ว	2.13	1.36	น้อย	1
รวมเฉลี่ย	1.80	0.94	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวม มีระดับปัญหาน้อยที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 1.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้งานเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ทำให้มีการบันทึกบัญชีได้อย่างรวดเร็ว มีระดับปัญหาน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.13 รองลงมา คือ เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 2.00 สำหรับข้ออื่น ๆ มีระดับปัญหาน้อยที่สุด ดังนี้ การใช้งานเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์มีความปลอดภัย การใช้งานเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์มีความสะดวก และ เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์มีความเพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.63 เท่ากัน

ตารางที่ 4.10 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
4. ด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน				
4.1 สามารถจัดทำบัญชีได้ตรงตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของกลุ่มและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.25	1.57	น้อย	1
4.2 สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำบัญชี ได้	1.88	1.09	น้อย	5
4.3 ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีจาก วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ	2.06	1.44	น้อย	3
4.4 นำความรู้และขั้นตอนการปฏิบัติงานทางด้าน บัญชีที่ได้รับจากการอบรมมาประยุกต์ใช้	2.00	1.46	น้อย	4
4.5 อุทิศเวลาส่วนใหญ่ในการจัดทำบัญชี	2.13	1.31	น้อย	2
รวมเฉลี่ย	2.06	1.37	น้อย	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ในภาพรวม มีระดับปัญหาน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับปัญหาน้อยทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ท่านสามารถจัดทำบัญชีได้ตรงตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของกลุ่มและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย 2.25 รองลงมา คือ ท่านอุทิศเวลาส่วนใหญ่ในการจัดทำบัญชี มีค่าเฉลี่ย 2.13 รองลงมาคือท่านได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ 2.06 รองลงมาคือ ท่านนำความรู้และขั้นตอนการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ที่ได้รับจากการอบรมมาประยุกต์ใช้ มีค่าเฉลี่ย 2.00 และท่านสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำบัญชีได้ มีค่าเฉลี่ย 1.88

ตารางที่ 4.11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ภูมิศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

ประเด็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานหลายแห่ง รูปแบบการบันทึกบัญชีแตกต่างกัน	5	41.66
ขาดคู่มือในการจัดทำบัญชีที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติ	3	25.00
ติดต่อหน่วยงานที่มาอบรมไม่ได้	2	16.67
ขาดงบประมาณสนับสนุนในเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	2	16.67
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ดังนี้ ได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานหลายแห่ง รูปแบบการบันทึกบัญชีแตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 41.66 รองลงมาคือ ขาดคู่มือในการจัดทำบัญชีที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมา คือ ติดต่อหน่วยงานที่มาอบรมไม่ได้ และ ขาดงบประมาณสนับสนุนในเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 16.67

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทั้งนี้รูปแบบการจัดทำบัญชีในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง และเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด สามารถจำแนกเป็นรายกลุ่มสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง

1.1 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านประมงบ้านเกาะจิก

ที่อยู่ 9 หมู่ 1 ต.บางชัน อ.ขลุง จ.จันทบุรี

รหัสทะเบียน 3-22-02-05/1-0027

ผู้ให้ข้อมูล นายณรงค์ชัย เหมสุวรรณ และนางนารณภา นามวงษ์

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านประมงบ้านเกาะจิก มีนางนารณภา นามวงษ์ เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านประมงบ้านเกาะจิก มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ มีการจัดทำบัญชีโดยใช้สมุดบัญชีรับจ่ายในเล่มเดียวกัน และเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีคือใบเสร็จรับเงิน และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร (รายงานผลกำไร) เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี โดยไม่มีการตรวจสอบและติดตามจากหน่วยงานใด ๆ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น หากไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ ก็จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีจะมีข้อความตามที่กฎหมายกำหนด สมุดบัญชีเงินสดของกลุ่มจะมีช่อง วันเดือนปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินและจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร โดยจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่รับเงินและจ่ายเงิน ทั้งนี้การจ่ายเงินจะจ่ายเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ที่ใช้เฉพาะการประกอบการไว้กับธนาคาร ซึ่งจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจ และมีผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน มีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางบัญชี โดยใช้หลักสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

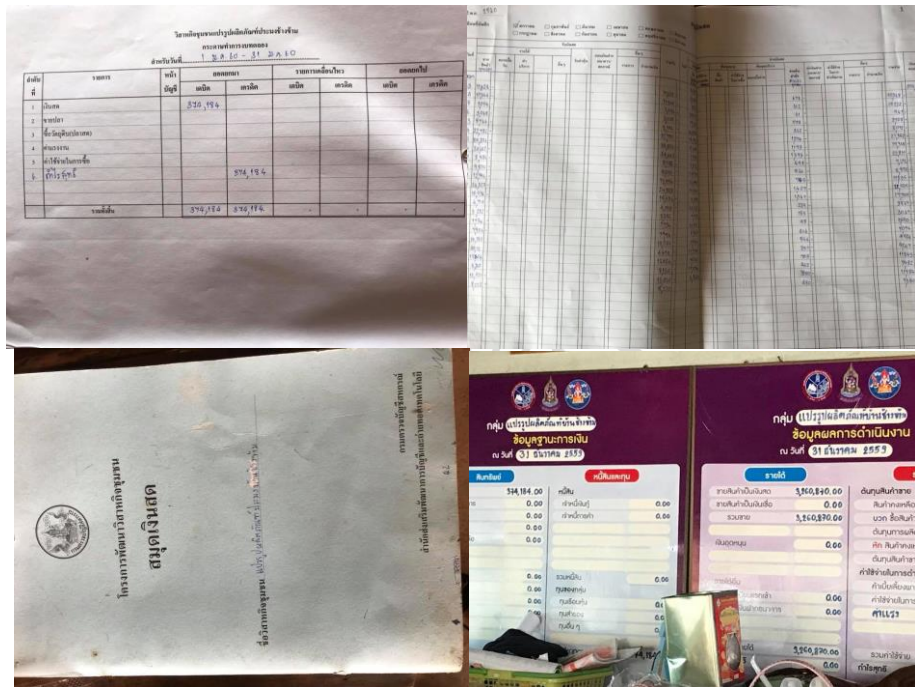
1.2 วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมงบ้านข้างข้าม
 ที่อยู่ 1/15 หมู่ 8 ต.ข้างข้าม อ.นายายอาม จ.จันทบุรี
 โทรศัพท์ 0860377930
 รหัสทะเบียน 3-22-09-05/1-0003
 ผู้ให้ข้อมูล นางสมนึก บรรดาศักดิ์

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมงบ้านข้างข้าม มีนางสมนึก บรรดาศักดิ์เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมงบ้านข้างข้าม มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ ซึ่งจะบันทึกลงในสมุดเงินสด ตามเอกสารของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหารเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี ประกอบด้วย งบทดลอง งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน และงบต้นทุนการผลิต ทั้งนี้มีการตรวจสอบและติดตามจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นประจำ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น หากไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีจะมีข้อความตามที่กฎหมายกำหนด สมุดบัญชีเงินสดของกลุ่มจะมีช่อง วันเดือนปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมทั้งระบุว่าเป็นการรับเงินและจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร โดยมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่รับเงินและจ่ายเงิน ทั้งนี้การจ่ายเงินจะจ่ายเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ที่ใช้เฉพาะ การประกอบการ ไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจและมีผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวน 3 คน มีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางบัญชีโดยใช้หลักสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมงบ้านช้างข้าม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

- 1.3 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิแม่บ้านหนองแหวนนอก
 ที่อยู่ 109/1 หมู่ 10 ต.สามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
 โทรศัพท์ 061982529
 รหัสทะเบียน 3-22-08-03/1-0003
 ผู้ให้ข้อมูล นายประเสริฐ แทนทด และ นางทองดี แทนทด

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิแม่บ้านหนองแหวนนอกมี นางทองดี แทนทด เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่ง ปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิแม่บ้านหนองแหวนนอกมีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดย การบันทึกบัญชีด้วยมือ ซึ่งจะบันทึกลงในสมุดบัญชีต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และมีการจัดทำรายงานทาง การเงินและรายงานทางการบริหารเพื่อนำเสนอ ผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี ประกอบด้วย งบทดลอง งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน และงบต้นทุนการผลิต ทั้งนี้มีการตรวจสอบและติดตามจากกรมตรวจบัญชี สหกรณ์เป็นประจำ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุด บัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น หากไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งหลักฐานประกอบการบันทึก บัญชีจะมีข้อความตามที่กฎหมายกำหนด สมุดบัญชีเงินสดของกลุ่มจะมีช่อง วันเดือนปี ที่รับเงิน และ จ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินและจ่ายเงินเป็น ค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร โดยมี การบันทึกบัญชีทันทีในวันที่รับเงินและจ่ายเงิน ทั้งนี้การจ่ายเงินจะจ่ายเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงิน ฝากออมทรัพย์ ที่ใช้เฉพาะการประกอบการ ไว้กับธนาคาร ซึ่งจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจและมีผู้มี อำนาจในการเบิกถอนเกินกว่า 2 คน มีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางบัญชีโดยใช้หลักสมการ บัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.4 วิสาหกิจชุมชนประมงพื้นบ้านบ้านอ่าวสลัด
 ที่อยู่ 37 หมู่ 6 ต.เกาะกูด อ.เกาะกูด จ.ตราด
 โทรศัพท์ 052858268
 รหัสทะเบียน 3-23-06-02/1-0010
 ผู้ให้ข้อมูล นายสถิต เงินโสม และ นางสาวน้ำผึ้ง แดงชมพู

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนประมงพื้นบ้านบ้านอ่าวสลัด มีนางสาวน้ำผึ้ง แดงชมพู เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนประมงพื้นบ้านบ้านอ่าวสลัดมีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ มีการจัดทำบัญชีโดยใช้สมุดบัญชีรับจ่ายในเล่มเดียวกัน และเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีคือใบเสร็จรับเงิน และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร (รายงานผลกำไร) เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี โดยไม่มีการตรวจสอบและติดตามจากหน่วยงานใด ๆ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น หากไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ ก็จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เมื่อได้รับเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่รับเงิน เมื่อมีรายจ่ายเกิดขึ้น จะทำการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่จ่ายเงิน ซึ่งการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเป็นเงินสดทันที โดยกลุ่มจะจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่างผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้ทำบัญชี และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.5 วิสาหกิจชุมชนกะปิคลองสน (เพชรงามเกาะช้าง กะปิและอาหารทะเลแปรรูป)

ที่อยู่ 31/3 หมู่ 3 ต.เกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด

โทรศัพท์ 0646564270

รหัสทะเบียน 3-23-07-01/1-0002

ผู้ให้ข้อมูล นางฉวีรัตน์มีญา วรรณประทีป

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกะปิคลองสน (เพชรงามเกาะช้าง กะปิและอาหารทะเลแปรรูป) มีนางฉวีรัตน์มีญา วรรณประทีปเป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 1 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกะปิคลองสน (เพชรงามเกาะช้าง กะปิและอาหารทะเลแปรรูป) มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ มีการจัดทำบัญชีโดยใช้สมุดบันทึกต้นทุนกำไร รายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน คืองบกำไรขาดทุน ซึ่งจะจัดทำเป็นรายเดือน ซึ่งจะได้รับการตรวจสอบและติดตามจากคณะกรรมการตรวจสอบที่กลุ่มแต่งตั้งขึ้น

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี สมุดบัญชีเงินสด มีช่องวันเดือน ปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร การบันทึกบัญชีการรับเงินและการจ่ายเงินแต่ละครั้ง ต้องมีหลักฐานการบันทึกบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น เมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ได้รับเงินหรือจ่ายเงิน และการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเงินเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้เฉพาะการประกอบการเท่านั้น โดยเมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะนำไปฝากธนาคารทุกครั้ง การเปิดบัญชีจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและ ผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน และมีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารในนามของผู้ประกอบการและผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่าง ๆ และจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่าง ผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้บันทึกบัญชี ภายหลังจากบันทึกบัญชีแล้วทุกวันสิ้นเดือนจะปิดบัญชีเพื่อสรุปผลการรับเงินและการจ่ายเงิน ซึ่งจะมีการแจ้งให้สมาชิกของกลุ่มทราบทุกครั้ง และมีการจัดทำรายงานทางการเงินประกอบด้วย รายงานรายรับ รายงานจ่ายประจำเดือนเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

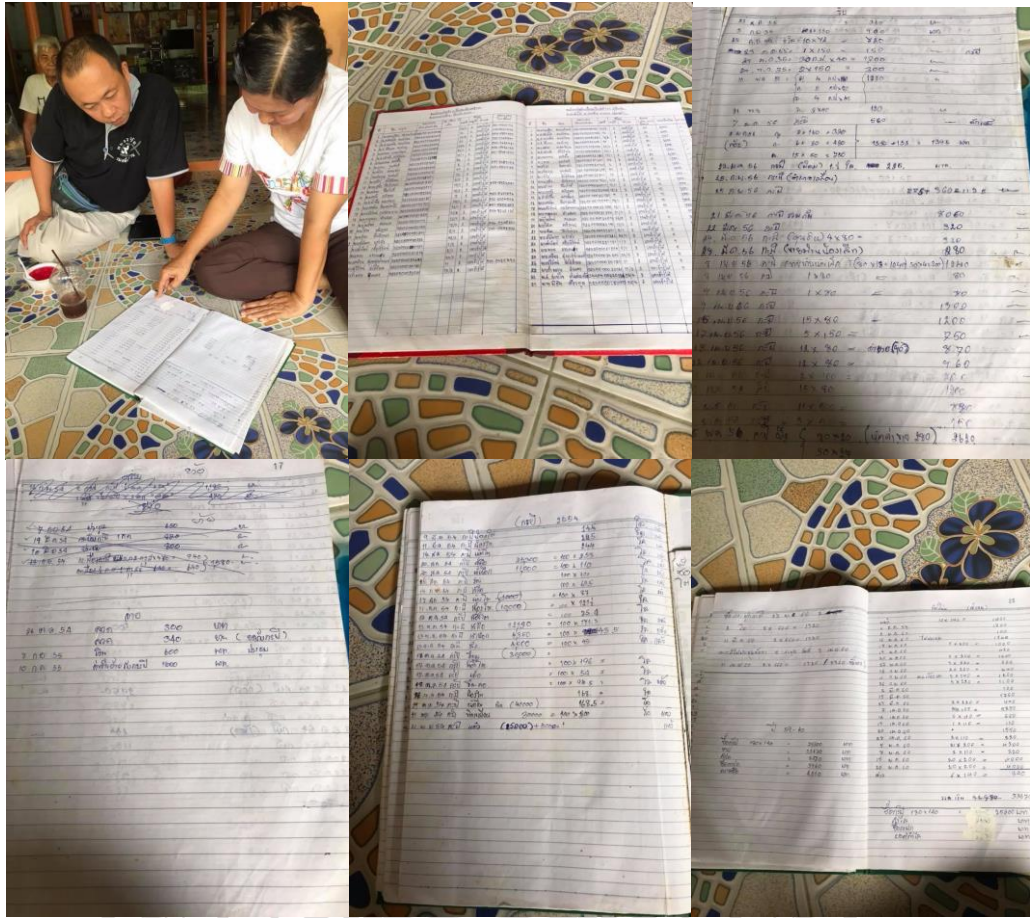
- 1.6 วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกะปิบ้านสลักเพชร หมู่ 2
ที่อยู่ 53/2 หมู่ 2 ต.เกาะช้างใต้ อ.เกาะช้าง จ.ตราด
โทรศัพท์ 0819826183
รหัสทะเบียน 3-23-07-02/1-0007
ผู้ให้ข้อมูล 1. นางดาวเรือง ฮวบนรินทร์
2. นางเพียงใจ หงส์ร่อน
3. นางจรรยา เกษราธิคุณ
4. นางศิรินาถ คงบำณู

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกะปิบ้านสลักเพชร หมู่ 2 มีนางจรรยา เกษราธิคุณ เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกะปิบ้านสลักเพชร หมู่ 2 มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ มีการจัดทำบัญชีโดยใช้สมุดบัญชีรับจ่ายในเล่มเดียวกัน และเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีคือใบเสร็จรับเงิน และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร (รายงานผลกำไร) เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี โดยไม่มีการตรวจสอบและติดตามจากหน่วยงานใด ๆ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น หากไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ ก็จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เมื่อได้รับเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่รับเงิน เมื่อมีรายจ่ายเกิดขึ้น จะทำการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่จ่ายเงิน ซึ่งการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเป็นเงินสดทันที โดยกลุ่มจะจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่างผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้ทำบัญชี และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 4.4 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกะปิบ้านสลักเพชร หมู่ 2

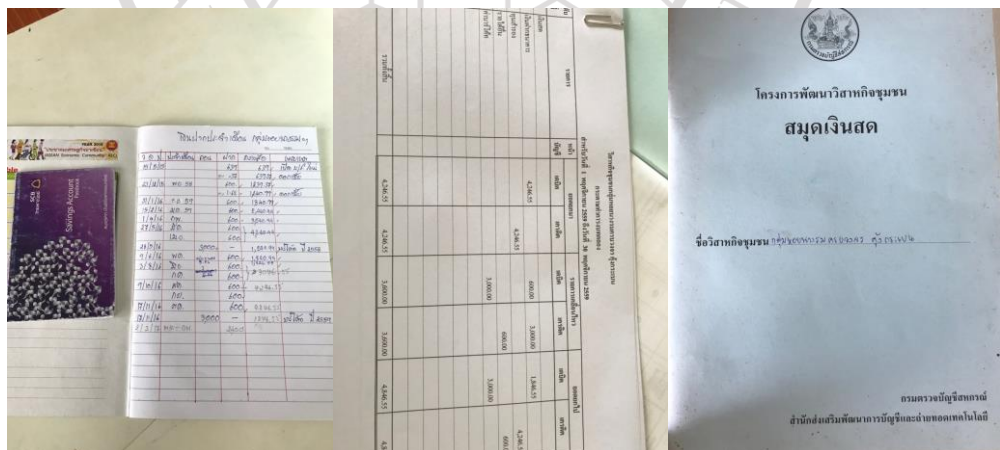
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

- 1.7 วิสาหกิจชุมชนหอยนางรมครบวงจรคังกระเบน
 ที่อยู่ 5/2 หมู่ 3 ต.คลองขุด อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี
 โทรศัพท์ 0811767442
 รหัสทะเบียน 3-22-03-14/1-0003
 ผู้ให้ข้อมูล นางรัชดาภา จำปาศรี

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนหอยนางรมครบวงจรคังกระเบน มีนางรัชดาภา จำปาศรี เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการ ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 3-5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนหอยนางรมครบวงจรคังกระเบน มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ มีการจัดทำบัญชีโดยใช้สมุดเงินสด ซึ่งไม่มีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่ม และไม่มีการตรวจสอบและติดตามจากหน่วยงานใด ๆ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น ได้บันทึกบัญชีในสมุดบัญชีเงินสด มีช่อง วันเดือน ปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร การจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเงินเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้เฉพาะการประกอบการเท่านั้น โดยเมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะนำไปฝากธนาคารทุกครั้ง มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารในนามของผู้ประกอบการ และผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่าง ๆ

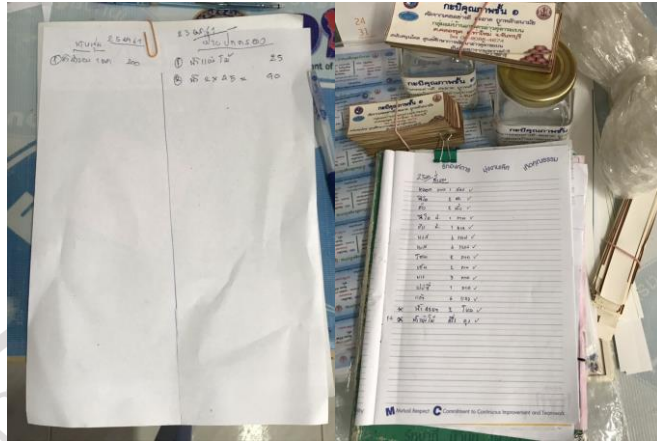
ภาพที่ 4.5 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนหอยนางรมครบวงจรคังกระเบน

- 1.8 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแหลมเสด็จกิ่งกระเบน
ที่อยู่ 8/1 หมู่ 7 ต.คลองขุด อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี
โทรศัพท์ -
รหัสทะเบียน 3-22-03-14/1-0015
ผู้ให้ข้อมูล นางประนอม บุรณะภานุพันธ์

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแหลมเสด็จกิ่งกระเบน มีนางประนอม บุรณะภานุพันธ์ เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุมากกว่า 60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแหลมเสด็จกิ่งกระเบน มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ ซึ่งจะบันทึกรายการรับเงินและจ่ายเงินลงในสมุด และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหารเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี ประกอบด้วย งบทดลอง งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน และงบต้นทุนการผลิต ทั้งนี้มีการตรวจสอบและติดตามจากศูนย์การศึกษาพัฒนาอ่าวกิ่งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น การบันทึกรายการบัญชีแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี และต้องมีข้อความครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด สมุดบัญชีเงินสด มีช่อง วันเดือน ปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร การบันทึกบัญชีการรับเงินและการจ่ายเงินแต่ละครั้ง ต้องมีหลักฐานการบันทึกบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น เมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ได้รับเงินหรือจ่ายเงิน และการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเงินเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้เฉพาะการประกอบการเท่านั้น โดยเมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะนำไปฝากธนาคารทุกครั้ง การเปิดบัญชีจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้มีอำนาจในการเปิดถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่าง ผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้บันทึกบัญชี ภายหลังจากบันทึกบัญชีแล้วทุกวันสิ้นเดือนจะปิดบัญชีเพื่อสรุปผลการรับเงินและการจ่ายเงิน ซึ่งจะมีการแจ้งให้สมาชิกของกลุ่มทราบทุกครั้ง และมีการจัดทำรายงานทางการเงินประกอบด้วย รายงานรายรับ รายจ่ายเป็นรายสัปดาห์ เพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

ภาพที่ 4.6 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแหลมเสด็จจตุ้งกระเบน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์

- 2.1 วิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี
ที่อยู่ 5 หมู่ที่ 2 ต.ปัดวี อ.มะขาม จ.จันทบุรี
รหัสทะเบียน 3-22-08-03/1-0030
ผู้ให้ข้อมูล นายรักษัเท พงษ์ศักดิ์ และนางสมพร รักษา

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี มีนางสมพร รักษา เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ ซึ่งจะบันทึกรายการรับเงินและจ่ายเงินลงในสมุดบัญชีต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ควบคู่กับสมุดบัญชีบันทึกการรับจ่ายเงินของกลุ่ม และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหารเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี คือ งบกำไรขาดทุน ทั้งนี้มีการตรวจสอบและติดตามจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นประจำ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น การบันทึกรายการบัญชีแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี และต้องมีข้อความครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด สมุดบัญชีเงินสด มีช่อง วันเดือน ปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร การบันทึกบัญชีการรับเงินและการจ่ายเงินแต่ละครั้ง ต้องมีหลักฐานการบันทึกบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น เมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ได้รับเงินหรือจ่ายเงิน และการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเงินเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้เฉพาะการประกอบการเท่านั้น โดยเมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะนำไปฝากธนาคารทุกครั้ง การเปิดบัญชีจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่าง ผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้บันทึกบัญชี ภายหลังจากบันทึกบัญชีแล้วทุกวันสิ้นเดือนจะปิดบัญชีเพื่อสรุปผลการรับเงินและการจ่ายเงิน ซึ่งจะมีการแจ้งให้สมาชิกของกลุ่มทราบทุกครั้ง และมีการจัดทำรายงานทางการเงินประกอบด้วย รายงานรายรับ รายงานรายจ่ายเป็นรายปี เพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

ภาพที่ 4.7 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.2 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ ของ-มู-แอง

ที่อยู่ 2/2 หมู่ที่ 2 ต.พลวง อ.เขาคิชฌกูฏ จ.จันทบุรี

รหัสทะเบียน 3-22-10-04/1-0011

ผู้ให้ข้อมูล นางปัฐยาวัตี แจงเชื้อ

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ ของ-มู-แอง มีนางปัฐยาวัตี แจงเชื้อ เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี โดยไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ ของ-มู-แอง มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ ซึ่งจะบันทึกรายการรับเงินและจ่ายเงินลงในสมุดเงินสด และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหารเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี คือ รายงานกำไรขาดทุน ทั้งนี้ไม่มีการตรวจสอบและติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น ในการบันทึกบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายบางครั้งไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ แต่จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน สมุดบัญชีเงินสด มีช่อง วันเดือน ปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร เมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ได้รับเงินหรือจ่ายเงิน และการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเงินเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้เฉพาะการประกอบการเท่านั้น โดยเมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะนำไปฝากธนาคารทุกครั้ง การเปิดบัญชีจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้มีอำนาจในการเบิกถอน มีจำนวนเกินกว่า 2 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่าง ๆ ของกลุ่ม และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

- 2.3 วิสาหกิจชุมชนออร์แกนิก ทรายต
 ที่อยู่ 263 หมู่ที่ 1 ต.แสนตุง อ.เขาสมิง จ.ตราด 0890110311
 รหัสทะเบียน 3-23-03-02/1-001
 ผู้ให้ข้อมูล นายพรหม ฉัยยากุล

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนออร์แกนิก ทรายต มีนายพรหม ฉัยยากุล เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น วิสาหกิจชุมชนออร์แกนิก ทรายต ยังไม่มีการจัดทำบัญชีของกลุ่ม เนื่องจากการรวมกลุ่มยังเป็นระยะเริ่มต้นเป็นการรวมกลุ่มเพื่อการประสานงานแลกเปลี่ยนความรู้ และภูมิปัญญาในการทำเกษตรอินทรีย์ แต่สมาชิกของกลุ่มนั้นจะมีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ ซึ่งจะบันทึกลงในสมุดบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ตามเอกสารของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การบันทึกรายการในสมุดบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ สมุดบัญชีจะมีช่อง วันเดือนปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินและจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร โดยจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ได้รับเงินและจ่ายเงิน ทั้งนี้การจ่ายเงินจะจ่ายเป็นเงินสด ทั้งนี้จะมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ภาพที่ 4.8 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนออร์แกนิก ทรายต

- 2.4 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสวนผลไม้อำเภอ
 ที่อยู่ 205 หมู่ที่ 8 ต.ทุ่งนนทรี อ. เขาสมิง จ.ตราด
 เบอร์โทรศัพท์ 039599015
 รหัสทะเบียน 3-23-03-08/1-0004
 ผู้ให้ข้อมูล นายชัยวัฒน์ ปริมผล และ นายวีระพันธ์ วงษ์นาป่า

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสวนผลไม้อำเภอ มีนายชัยวัฒน์ ปริมผล และ นายวีระพันธ์ วงษ์นาป่า เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาสัตวบาล ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ ซึ่งจะเป็นการจัดทำบัญชีด้วยมือ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสวนผลไม้อำเภอนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น หากไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ ก็จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีจะมีข้อความตามที่กฎหมายกำหนด สมุดบัญชีเงินสดของกลุ่มจะมีช่อง วันเดือนปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงิน และจ่ายเงินเป็น ค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร โดยจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่รับเงิน และจ่ายเงิน ทั้งนี้การจ่ายเงินจะจ่ายเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ที่ใช้เฉพาะการประกอบการ ไว้กับธนาคาร ซึ่งจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจและมีผู้มีอำนาจในการเบิกถอนเกินกว่า 2 คน มีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางบัญชีโดยใช้หลักสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

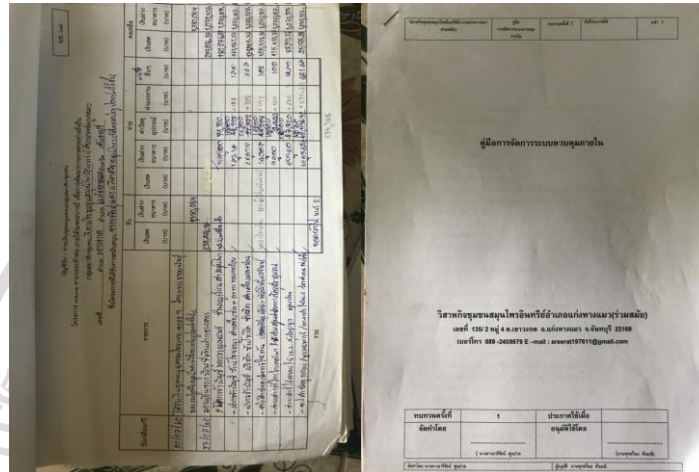
- 2.5 วิสาหกิจชุมชนเกษตรพึ่งตนเองร่วมสมัย
 ที่อยู่ 135/2 หมู่ที่ 4 ต.เขาวงกต อ.แก่งหางแมว จันทบุรี
 เบอร์โทรศัพท์ -
 รหัสทะเบียน 3-27-07-01/1-0004
 ผู้ให้ข้อมูล นางสาวอารีรัตน์ พูนपाल

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจเกษตรพึ่งตนเองร่วมสมัย มีนางสาวอารีรัตน์ พูนपाल เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพืชศาสตร์ (พืชผัก) ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แต่วิสาหกิจชุมชนเกษตรพึ่งตนเองร่วมสมัยก็ยังคงมีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือและใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการบันทึก มีการจัดทำบัญชีโดยใช้สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันซื้อ สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป สมุดบันทึกต้นทุนกำไร ทะเบียนคุมวัตถุดิบ ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีคือ ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญจ่าย และใบลงเวลาทำงาน มีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน คืองบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะทางการเงิน (งบดุล) และงบต้นทุนการผลิต ซึ่งจะจัดทำเป็นประจำทุก 2 เดือน ซึ่งจะได้รับการตรวจสอบและติดตามจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี สมุดบัญชีเงินสด มีช่อง วัน เดือน ปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมทั้งระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร การบันทึกบัญชีการรับเงินและการจ่ายเงินแต่ละครั้ง ต้องมีหลักฐานการบันทึกบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น เมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ได้รับเงินหรือจ่ายเงิน และการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเงินเป็นเงินสด หากเป็นรายจ่ายเป็นจำนวนมากจะจ่ายด้วยการโอนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคาร รายการจ่ายเงินใดไม่สามารถเรียกใบเสร็จรับเงินได้จะจัดให้บันทึกรายละเอียดในใบสำคัญจ่าย มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้เฉพาะการประกอบการเท่านั้น โดยเมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะนำไปฝากธนาคารทุกครั้งที่มีการเปิดบัญชีจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและ ผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน และมีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารในนามของผู้ประกอบการและผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่าง ๆ และจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่าง ผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้บันทึกบัญชี ภายหลังจากบันทึกบัญชีแล้วทุกวันสิ้นเดือนจะปิดบัญชีเพื่อสรุปผลการรับเงินและการจ่ายเงิน ซึ่งจะมีการแจ้งให้สมาชิกของกลุ่มทราบทุกครั้ง โดยกลุ่มไม่มีการกั๊ยมเงินมาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม กรณีมีการซื้อสินค้า/สินทรัพย์เป็นเงินเชื่อได้จัดทำทะเบียนคุมเจ้าหนี้รายตัวไว้ และมีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางการเงินบัญชีว่าครบถ้วน ถูกต้อง หรือไม่ โดยใช้หลักสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วน

ของเจ้าของ มีการจัดทำรายงานทางการเงินประกอบด้วย รายงานรายรับ รายจ่ายประจำเดือนเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อย 2 เดือนครั้ง

ภาพที่ 4.9 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเกษตรพึ่งตนเองร่วมสมัย

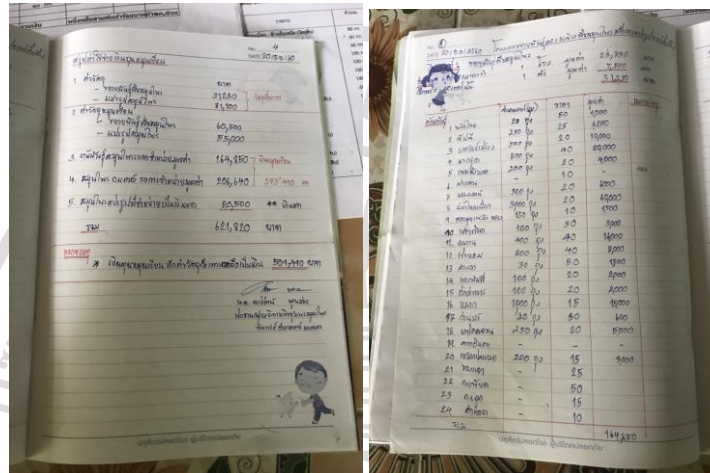
2.6 เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ อำเภอแก่งหางแมว
ที่อยู่ 135/2 หมู่ที่ 4 ต.เขาวงกต อ.แก่งหางแมว จ. จันทบุรี
รหัสทะเบียน 3-22-08-05/2-0001
ผู้ให้ข้อมูล นางสาวอารีรัตน์ พูนपाल

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ อำเภอแก่งหางแมว มีนางสาวอารีรัตน์ พูนपाल เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาพืชศาสตร์ (พืชผัก) ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แต่วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ อำเภอแก่งหางแมวยังคงมีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ และใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการบันทึก มีการจัดทำบัญชีโดยใช้สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันชื่อสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป สมุดบันทึกต้นทุนกำไร ทะเบียนคุมวัตถุดิบ ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี คือ ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญจ่าย และใบลงเวลาทำงาน มีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน คือ งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะทางการเงิน (งบดุล) และงบต้นทุนการผลิต ซึ่งจะจัดทำเป็นประจำทุก 2 เดือน ซึ่งจะได้รับการตรวจสอบและติดตามจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี สมุดบัญชีเงินสด มีช่องวัน เดือน ปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร การบันทึกบัญชีการรับเงินและการจ่ายเงินแต่ละครั้ง ต้องมีหลักฐานการบันทึกบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น เมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ได้รับเงินหรือจ่ายเงิน และการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเงินเป็นเงินสด หากเป็นรายจ่ายเป็นจำนวนมากจะจ่ายด้วยการโอนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคาร รายการจ่ายเงินใดไม่สามารถเรียกใบเสร็จรับเงินได้จะจัดให้บันทึกรายละเอียดในใบสำคัญจ่าย มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้เฉพาะการประกอบการเท่านั้น โดยเมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะนำไปฝากธนาคารทุกครั้ง การเปิดบัญชีจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและ ผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน และมีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารในนามของผู้ประกอบการและผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่าง ๆ และจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่าง ผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้บันทึกบัญชี ภายหลังจากบันทึกบัญชีแล้วทุกวันสิ้นเดือนจะปิดบัญชีเพื่อสรุปผลการรับเงินและการจ่ายเงิน ซึ่งจะมีการแจ้งให้สมาชิกของกลุ่มทราบทุกครั้ง โดยกลุ่มไม่มีการกั๊ยเงินมาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มกรณีมีการซื้อสินค้า/สินทรัพย์เป็นเงินสดได้จัดทำทะเบียนคุมเจ้าหนี้รายตัวไว้ และมีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางการเงินบัญชีว่าครบถ้วน ถูกต้อง หรือไม่ โดยใช้หลักสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ มีการจัดทำรายงานทางการเงินประกอบด้วย รายงานรายรับ รายจ่าย

ประจำเดือนเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อย 2 เดือนครั้ง

ภาพที่ 4.10 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์อำเภอแก่งหางแมว

- 2.7 วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์อำเภอแก่งหางแมว
ที่อยู่ 135/2 หมู่ที่ 4 ต.เขาวงกต อ.แก่งหางแมว จ. จันทบุรี
รหัสทะเบียน 3-22-08-05/1-0015
ผู้ให้ข้อมูล นางสาวอารีรัตน์ พูนपाल

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์อำเภอแก่งหางแมว มีนางสาวอารีรัตน์ พูนपाल เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพืชศาสตร์ (พืชผัก) ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์อำเภอแก่งหางแมวมีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือและใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการบันทึก มีการจัดทำบัญชีโดยใช้สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันซื้อ สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป สมุดบันทึกต้นทุนกำไร ทะเบียนคุมวัตถุดิบ ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีคือ ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญจ่าย และใบลงเวลาทำงาน มีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหาร เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน คืองบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะทางการเงิน (งบดุล) และงบต้นทุนการผลิต ซึ่งจะจัดทำเป็นประจำทุก 2 เดือน ซึ่งจะได้รับการตรวจสอบและติดตามจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี สมุดบัญชีเงินสด มีช่องวัน เดือน ปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินหรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร การบันทึกบัญชีการรับเงินและการจ่ายเงินแต่ละครั้ง ต้องมีหลักฐานการบันทึกบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น เมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่ได้รับเงินหรือจ่ายเงิน และการจ่ายเงินแต่ละครั้งจะจ่ายเงินเป็นเงินสด หากเป็นรายจ่ายเป็นจำนวนมากจะจ่ายด้วยการโอนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคาร รายการจ่ายเงินใดไม่สามารถเรียกใบเสร็จรับเงินได้จะจัดให้บันทึกรายละเอียดในใบสำคัญจ่าย มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้เฉพาะการประกอบการเท่านั้น โดยเมื่อมีเงินสดคงเหลือจากการประกอบการ จะนำไปฝากธนาคารทุกครั้ง การเปิดบัญชีจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและ ผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน และมีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารในนามของผู้ประกอบการและผู้มีอำนาจในการเบิกถอนมีจำนวนเกินกว่า 2 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่าง ๆ และจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กันระหว่าง ผู้ทำหน้าที่รับเงิน ผู้ทำหน้าที่จ่ายเงินและผู้บันทึกบัญชี ภายหลังจากบันทึกบัญชีแล้วทุกวันสิ้นเดือนจะปิดบัญชีเพื่อสรุปผลการรับเงินและการจ่ายเงิน ซึ่งจะมีการแจ้งให้สมาชิกของกลุ่มทราบทุกครั้ง โดยกลุ่มไม่มีการกั๊ยเงินมาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มกรณีมีการซื้อสินค้า/สินทรัพย์เป็นเงินสดได้จัดทำทะเบียนคุมเจ้าหนี้รายตัวไว้ และมีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางการเงินบัญชีว่าครบถ้วน ถูกต้อง หรือไม่ โดยใช้หลักสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ มีการจัดทำรายงานทางการเงินประกอบด้วย รายงานรายรับ รายจ่าย

ประจำเดือนเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อย 2 เดือนครั้ง

รายการ	หน่วย	ราคา	มูลค่า
ข้าว	50 กก.	3.50	175.00
ปลา	20 กก.	3.00	60.00
ไข่	20 ฟอง	2.50	50.00
...
รวม			285.00

ภาพที่ 4.11 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์อำเภอแก่งหางแมว

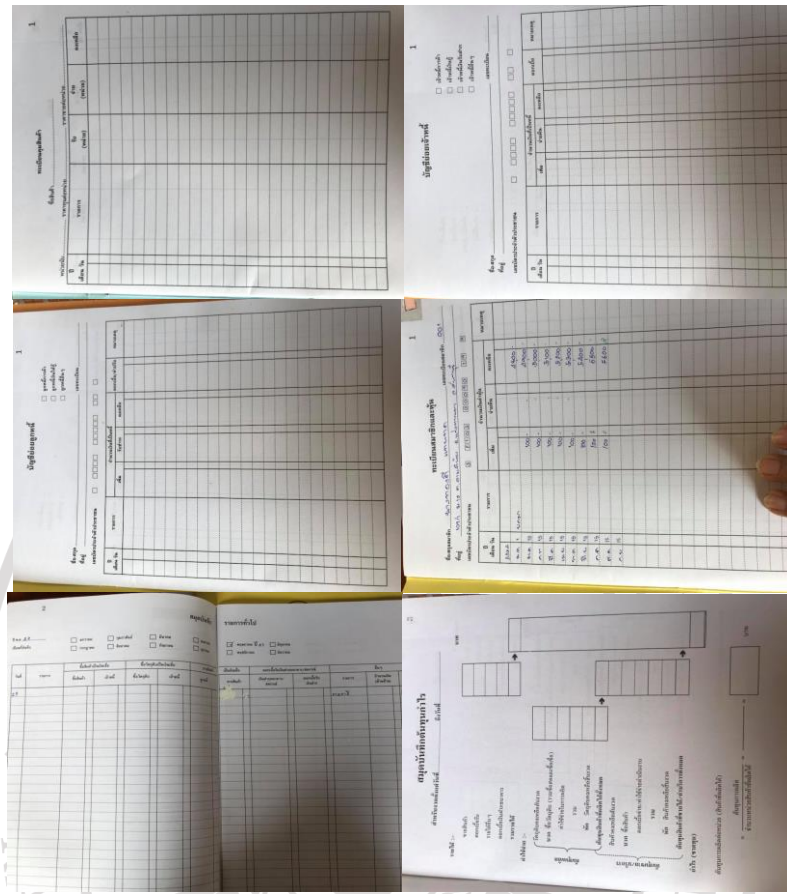
- 2.8 วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านหนองแหวนนอก
ที่อยู่ 114 หมู่ 10 ต.สามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
เบอร์โทรศัพท์ -
รหัสทะเบียน 3-22-08-01/1-0010
ผู้ให้ข้อมูล นายประเสริฐ แทนทด

สภาพการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิแม่บ้านหนองแหวนนอกมีนางทองดี แทนทด เป็นผู้ทำบัญชี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิแม่บ้านหนองแหวนนอกมีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยการบันทึกบัญชีด้วยมือ ซึ่งจะบันทึกลงในสมุดบัญชีต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการบริหารเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นรายปี ประกอบด้วย งบทดลอง งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน และงบต้นทุนการผลิต ทั้งนี้มีการตรวจสอบและติดตามจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นประจำ

สำหรับกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มนั้น จะมีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้งด้านรับและด้านจ่ายแต่ละครั้งจะมีหลักฐานประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น หากไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีจะมีข้อความตามที่กฎหมายกำหนด สมุดบัญชีเงินสดของกลุ่มจะมีช่อง วันเดือนปี ที่รับเงิน และจ่ายเงิน พร้อมทั้งระบุว่าเป็นการรับเงินและจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร โดยจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่รับเงินและจ่ายเงิน ทั้งนี้การจ่ายเงินจะจ่ายเป็นเงินสด มีการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ที่ใช้เฉพาะการประกอบการ ไว้กับธนาคาร ซึ่งจะเปิดในนามของกลุ่มวิสาหกิจและมีผู้มีอำนาจในการเบิกถอนเกินกว่า 2 คน มีการตรวจสอบการบันทึกรายการทางบัญชีโดยใช้หลักสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

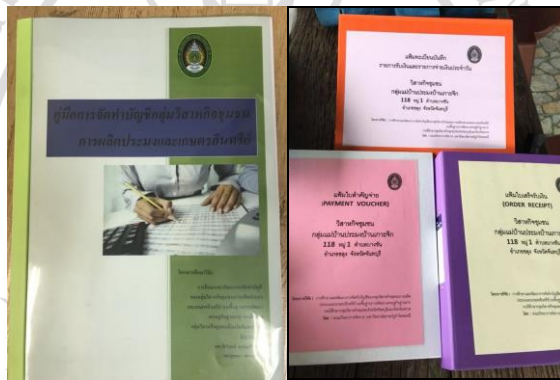
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

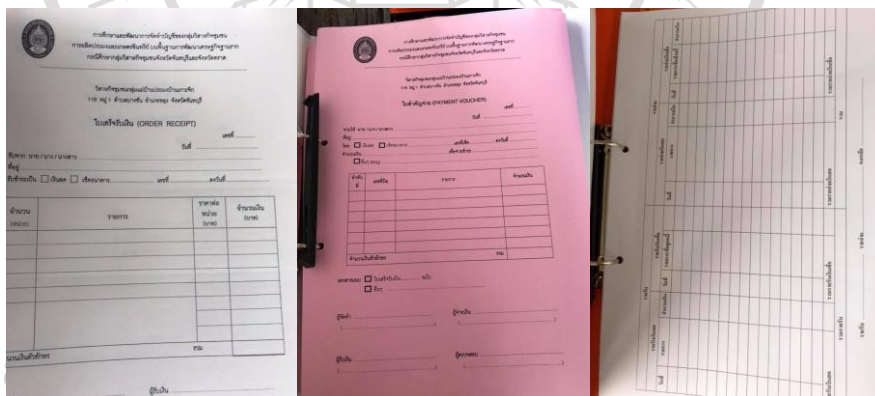
ภาพที่ 4.12 รูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านหนองแหวนนอก

ส่วนที่ 2 ผลการพัฒนาเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

จากวิธีการดำเนินการวิจัย ในระยะที่ 3 การจัดทำเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชี ซึ่งคณะผู้วิจัยได้รวบรวม สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้นและการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการค้นคว้า รวบรวมเอกสารทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง ตำราทางวิชาการเกี่ยวกับระบบการจัดทำบัญชีต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง ดังภาพที่ 4.13 และภาพที่ 4.14

ภาพที่ 4.13 เอกสารคู่มือการจัดทำบัญชี

ภาพที่ 4.14 เอกสารประกอบการจัดทำบัญชี ตามเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชี

จากนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ โดยนำเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ไปทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำ

บัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์กับประธานบริหารกลุ่ม ผู้รับผิดชอบในงาน บัญชีการเงิน และสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ โดยการทดสอบ ประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) ในวันที่ 17 มกราคม 2561 ณ วิสาหกิจชุมชนบ้านเกาะจิก อำเภอخل่ง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 คน การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) ในวันที่ 24 มกราคม 2561 ณ วิสาหกิจชุมชนบ้านเกาะจิก อำเภอخل่ง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 10 คน และ การทดสอบ ประสิทธิภาพภาคสนาม (1:30) ในวันที่ 7 มีนาคม 2561 กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง จำนวน 30 คน ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และวันที่ 29 สิงหาคม 2561 กับกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ จำนวน 30 คน ณ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ดังภาพที่ 4.15 ถึงภาพที่ 4.17

ภาพที่ 4.15 การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:1) ของเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชี

ภาพที่ 4.16 การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:10) ของเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 4.17 การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:30) ของเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชี

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน การผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 โดยที่

E_1 = คะแนนเฉลี่ยร้อยละของแบบฝึกหัดในคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน การผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์

E_2 = คะแนนเฉลี่ยร้อยละของแบบทดสอบในคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน การผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์

ผลการศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง และเกษตรอินทรีย์ปรากฏว่า คู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 90/90 โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 95.33/94.73 ปรากฏผลตามตารางที่ 4.12 – 4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง และเกษตรอินทรีย์แบบเดี่ยว (1:1)

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด (20)	คะแนนแบบทดสอบ (30)
1	17	30
รวมเฉลี่ย	17	30
ร้อยละ	85.00	83.33

จากตารางที่ 4.12 เห็นว่า ผลการทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์แบบเดี่ยว (1:1) มีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดเท่ากับ 17 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 85.00 และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการใช้คู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์เท่ากับ 25 คะแนน โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.33 ดังนั้น $E_1/E_2 = 85.00/83.33$

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์แบบกลุ่ม (1:10)

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด (20)	คะแนนแบบทดสอบ (30)
1	18	25
2	20	30
3	17	27
4	20	30
5	20	26
6	17	28
7	18	26
8	20	28
9	20	30
10	20	30
รวมเฉลี่ย	19	28
ร้อยละ	95.00	93.33

จากตารางที่ 4.13 จะเห็นว่า ผลการทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์แบบกลุ่ม (1:10) มีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดเท่ากับ 19 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 95.00 และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการใช้คู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์เท่ากับ 28 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 93.33 ดังนั้น $E_1/E_2 = 95.00/93.33$

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง และเกษตรอินทรีย์แบบภาคสนาม (1:30) กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง

คนที่	คะแนน แบบฝึกหัด (20)	คะแนน แบบทดสอบ (30)	คนที่	คะแนน แบบฝึกหัด (20)	คะแนน แบบทดสอบ (30)
1	18	25	16	18	25
2	20	30	17	20	30
3	17	27	18	16	25
4	20	30	19	20	30
5	20	26	20	20	26
6	17	28	21	17	28
7	18	26	22	18	26
8	20	28	23	20	28
9	20	30	24	20	30
10	20	30	25	20	30
11	18	27	26	18	29
12	16	25	27	18	28
13	20	29	28	20	30
14	20	29	29	20	30
15	20	29	30	20	30
รวมเฉลี่ย				18.97	28.13
ร้อยละ				94.83	93.78

จากตารางที่ 4.14 จะเห็นว่า ผลการทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์แบบภาคสนาม (1:30) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง มีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดเท่ากับ 18.97 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 94.83 และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการใช้คู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์เท่ากับ 28.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 93.78 ดังนั้น $E_1/E_2 = 94.83/93.78$

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง และเกษตรอินทรีย์แบบภาคสนาม (1:30) กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์

คนที่	คะแนน แบบฝึกหัด (20)	คะแนน แบบทดสอบ (30)	คนที่	คะแนน แบบฝึกหัด (20)	คะแนน แบบทดสอบ (30)
1	19	28	16	20	30
2	18	29	17	20	30
3	16	27	18	16	27
4	20	30	19	20	30
5	20	26	20	20	26
6	20	30	21	18	28
7	18	26	22	17	26
8	20	28	23	20	28
9	20	30	24	20	30
10	20	30	25	20	30
11	18	29	26	20	30
12	17	28	27	18	28
13	20	29	28	20	30
14	20	29	29	20	30
15	20	29	30	20	30
รวมเฉลี่ย				19.17	28.70
ร้อยละ				95.83	95.67

จากตารางที่ 4.15 จะเห็นว่า ผลการทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์แบบภาคสนาม (1:30) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ มีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดเท่ากับ 19.17 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 95.83 และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการใช้คู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์เท่ากับ 28.70 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 95.67 ดังนั้น $E_1/E_2 = 95.83/95.67$

ตารางที่ 4.16 ประสิทธิภาพของเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและ
เกษตรอินทรีย์

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	E ₁	E ₂
การผลิตประมง	94.83	93.78
เกษตรอินทรีย์	95.83	95.67
รวมเฉลี่ย	95.33	94.73

จากตารางที่ 4.16 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ปรากฏว่า เอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 90/90 โดยมีประสิทธิภาพเฉลี่ย 95.33/94.73

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิต ประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่ม วิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

จากวิธีการดำเนินงานวิจัยในขั้นตอนที่ 4 คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด โดยมีผลการดำเนินงานดังนี้

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาความรู้ 2 ครั้ง ครั้งแรกดำเนินการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด จัดขึ้นในวันที่ 6 มีนาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการพัฒนาในครั้งนี้จำนวน 30 คน และครั้งที่สองดำเนินการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ในวันที่ 29 สิงหาคม 2561 ณ คีรีข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการพัฒนาจำนวน 30 คน

ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดนั้น คณะผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้าร่วมการพัฒนาจัดทำแบบประเมินความรู้ก่อนการอบรม ดำเนินการอบรม จัดทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และภายหลังเสร็จสิ้นการอบรมจึงให้จัดทำแบบประเมินความรู้หลังเสร็จสิ้นการอบรมอีกครั้ง โดยมีผลการพัฒนาดังนี้

ครั้งที่ 1 การพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด จัดขึ้นในวันที่ 6 มีนาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ผลคะแนนแสดงได้ดังตารางที่ 4.17 - 4.21

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.17 ผลคะแนนการจัดทำแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังเสร็จสิ้นการอบรม
การพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง
จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

คะแนนที่ได้ (คะแนน)	ก่อนการอบรมพัฒนา		หลังการอบรมพัฒนา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0	2	6.67	0	0.00
1	0	0.00	0	0.00
2	0	0.00	0	0.00
3	2	6.67	0	0.00
4	2	6.67	0	0.00
5	4	13.33	1	3.33
6	7	23.33	0	0.00
7	7	23.33	0	0.00
8	3	10.00	1	3.33
9	3	10.00	3	10.00
10	0	0.00	25	83.33
รวม	30	100.00	30	100.00

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผลคะแนนการจัดทำแบบประเมินความรู้ก่อนการอบรมพัฒนา
ความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด
ส่วนใหญ่เท่ากับ 6 คะแนน และ 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 23.33 เท่ากัน รองลงมาคือ 8 คะแนน
และ 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เท่ากัน โดยมีผู้ที่มีผลคะแนนน้อยที่สุดคือ 0 คะแนน คิดเป็น
ร้อยละ 6.67 และภายหลังเสร็จสิ้นการอบรมการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนการผลิตประมงจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ส่วนใหญ่จะมีผลคะแนน 10 คะแนน คิดเป็น
ร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10 โดยมีคะแนนต่ำสุดคือ 5 คะแนน คิดเป็น
ร้อยละ 3.33

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ครั้งที่ 2 การพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ในวันที่ 29 สิงหาคม 2561 ณ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ผลคะแนนแสดงได้ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.18 ผลคะแนนการจัดทำแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังเสร็จสิ้นการอบรมการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

คะแนนที่ได้ (คะแนน)	ก่อนการอบรมพัฒนา		หลังการอบรมพัฒนา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0	0	0.00	0	0.00
1	1	3.33	0	0.00
2	2	6.67	0	0.00
3	2	10.00	0	0.00
4	3	10.00	0	0.00
5	4	13.33	0	0.00
6	3	10.00	0	0.00
7	3	10.00	0	0.00
8	6	20.00	0	0.00
9	4	13.33	1	3.33
10	2	6.67	29	96.67
รวม	30	100.00	30	100.00

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลคะแนนการจัดทำแบบประเมินความรู้ก่อนการอบรมพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด โดยได้รับคะแนนสูงสุดคือ 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 6.67 รองลงมาส่วนใหญ่ได้รับคะแนนเท่ากับ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 20 รองลงมาคือได้รับคะแนน 5 คะแนน และ 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 13.33 เท่ากัน โดยมีผู้ที่มีผลคะแนนน้อยที่สุดคือ 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และภายหลังเสร็จสิ้นการอบรมการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ส่วนใหญ่จะมีผลคะแนน 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.67 รองลงมาคือ 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 3.33

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนจากแบบประเมินความรู้ก่อนอบรมและแบบประเมินความรู้ก่อนหลังเสร็จสิ้นการอบรม มาทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ Paired Samples t-test เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ก่อนและหลังเสร็จสิ้นการอบรม ได้ตามตารางที่ 4.19 – 4.20 ดังนี้

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนจากแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังเสร็จสิ้นการอบรมการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

การทดสอบ	n	คะแนนรวม	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อนอบรม	30	176	5.87	2.255	10.230*	.000*
หลังอบรม	30	291	9.70	.988		

*p < .01

จากตารางที่ 4.19 แสดงว่า ผู้เข้ารับการอบรมการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด มีผลคะแนนก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลคะแนนภายหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนจากแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังเสร็จสิ้นการอบรมการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

การทดสอบ	n	คะแนนรวม	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
ก่อนอบรม	30	186	6.20	2.524	8.250*	.000*
หลังอบรม	30	299	9.97	.183		

*p< .01

จากตารางที่ 4.20 แสดงว่า ผู้เข้ารับการอบรมการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด มีผลคะแนนก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลคะแนนภายหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม

ตารางที่ 4.21 ผลคะแนนแบบฝึกหัดและแบบทดสอบในการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

คนที่	การผลิตประมง		เกษตรอินทรีย์	
	แบบฝึกหัด (20)	แบบทดสอบ (30)	แบบฝึกหัด (20)	แบบทดสอบ (30)
1	15	26	17	28
2	20	28	20	30
3	20	30	18	30
4	20	30	18	30
5	18	30	17	28
6	20	30	20	30
7	18	30	15	23
8	18	28	18	30
9	20	30	20	30
10	20	30	20	30
11	18	28	20	30
12	18	30	18	30
13	18	30	18	30
14	18	30	18	30
15	18	29	20	30

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

คนที่	การผลิตประมง		เกษตรอินทรีย์	
	แบบฝึกหัด (20)	แบบทดสอบ (30)	แบบฝึกหัด (20)	แบบทดสอบ (30)
16	20	30	19	30
17	15	25	20	30
18	20	28	15	25
19	18	28	20	30
20	20	30	20	30
21	18	30	20	30
22	20	30	19	30
23	20	30	18	30
24	20	30	20	30
25	20	30	17	30
26	20	30	20	28
27	20	30	20	30
28	20	30	20	30
29	20	28	18	30
30	20	28	20	30
เฉลี่ย	19.00	29.20	18.77	29.40

จากตารางที่ 4.21 พบว่าผลคะแนนการจัดทำแบบฝึกหัดในการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง มีคะแนนเฉลี่ย 19 คะแนน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ มีคะแนนเฉลี่ย 18.77 และ ผลคะแนนการจัดทำแบบทดสอบในการพัฒนาความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง มีคะแนนเฉลี่ย 29.20 คะแนน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ มีคะแนนเฉลี่ย 29.40

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

คณะผู้วิจัยดำเนินการประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ภายหลังจากการอบรมในวันที่ 7 มีนาคม 2561 และวันที่ 29 สิงหาคม 2561 โดยมีผลการประเมินดังตารางที่ 4.22-4.30 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.22 ข้อมูลเพศและอายุของผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ ภาพรวม

	เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย		21	35.00
	หญิง	39	65.00
	รวม	60	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	4	6.66
	31-40 ปี	10	16.67
	41-50 ปี	12	20.00
	51-60 ปี	24	40.00
	สูงกว่า 60 ปี	10	16.67
	รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ในภาพรวมผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมา คือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35 โดยมีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31-40 ปี กับ อายุสูงกว่า 60 ปี เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีอายุต่ำกว่า 30 คิดเป็นร้อยละ 6.66

ตารางที่ 4.23 ข้อมูลระดับการศึกษาของผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ ภาพรวม

	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ไม่ได้เรียน	2	3.33
ประถมศึกษา	32	53.33
มัธยมศึกษาตอนต้น	7	11.67
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	7	11.67
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2	3.33
ปริญญาตรี	7	11.67
สูงกว่าปริญญาตรี	3	5.00
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ในภาพรวมผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรี เท่ากัน โดยคิดเป็นร้อยละ 11.67 รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5 และ ไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 3.33

ทั้งนี้ สาขาที่ผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ สำเร็จการศึกษานั้นมีรายละเอียดดังนี้

ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจจำนวน 2 ราย
 ระดับปริญญาตรี สาขา แพทย์แผนไทย สาขาครุศาสตร์ สาขาส่งเสริมและ
 พัฒนาการเกษตร สาขาการท่องเที่ยวและโรงแรม สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาสัตวศาสตร์และ
 สาขาการเมืองการปกครอง จำนวนสาขาละ 1 ราย

ระดับสูงกว่าปริญญาตรี สาขาการจัดการ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ และสาขา
 บริหารการศึกษา จำนวนสาขาละ 1 ราย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.24 ความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและ
เกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชน
จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ภาพรวม

ประเด็นในการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
1. ก่อน เข้ารับการอบรม รู้สึกว่าการจัดทำ บัญชีเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก	3.02	0.85	ปานกลาง	10
2. รายละเอียดเนื้อหาการจัดทำบัญชีมีความ เหมาะสมกับการดำเนินงานของกลุ่ม	3.90	0.57	มาก	9
3. เอกสารประกอบการให้ความรู้มีความ เหมาะสม	4.12	0.61	มาก	6
4. มีการยกตัวอย่างประกอบการให้ความรู้ เชื่อมโยงกับการดำเนินงานจริงของกลุ่ม	4.03	0.69	มาก	8
5. มีการเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	4.23	0.50	มากที่สุด	2
6. สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการ จัดทำบัญชีของกลุ่มได้	4.17	0.53	มาก	4
7. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ มีความ สะดวกต่อการจัดทำ	4.08	0.62	มาก	7
8. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ ทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มว่ามีผล กำไรหรือขาดทุน	4.22	0.64	มากที่สุด	3
9. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง	4.15	0.63	มาก	5
10. หลัง การเข้ารับการอบรม รู้สึกว่าการ จัดทำบัญชีเป็นสิ่งที่ง่ายและมีประโยชน์ ต่อการดำเนินงานของกลุ่ม	4.52	0.57	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ในภาพรวมผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ มีระดับความพึงพอใจต่อ ประเด็นการประเมิน ก่อน เข้ารับการอบรม ท่านรู้สึกว่าการจัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.02 ทั้งนี้ เมื่อเสร็จสิ้นการพัฒนา ผู้เข้ารับการพัฒนามีระดับความพึงพอใจต่อประเด็น การประเมินหลัง การเข้ารับการอบรม ท่านรู้สึกว่าการจัดทำบัญชีเป็นสิ่งที่ง่ายและมีประโยชน์ต่อ การดำเนินงานของกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.52 และเมื่อพิจารณาในประเด็นอื่น พบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนามีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดในประเด็นการประเมิน มีการ เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบผลการ ดำเนินงานของกลุ่มว่ามีผลกำไรหรือขาดทุน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23 และ 4.22 ตามลำดับ สำหรับ ประเด็นอื่น ๆ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ 4.25 ข้อมูลเพศและอายุของผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การผลิตประมง วันที่ 6 มีนาคม 2561

	เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย		10	33.33
	หญิง	20	66.67
	รวม	30	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	2	6.67
	31-40 ปี	4	13.32
	41-50 ปี	5	16.67
	51-60 ปี	17	56.67
	สูงกว่า 60 ปี	2	6.67
	รวม	30	100.00

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนการผลิตประมง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือเพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 33.33 โดยมีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมา คือมีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.67 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.32 และมี อายุสูงกว่า 60 ปี และต่ำกว่า 30 ปี เท่ากัน คือคิดเป็นร้อยละ 6.67

ตารางที่ 4.26 ข้อมูลระดับการศึกษาของผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การผลิตประมง วันที่ 6 มีนาคม 2561

	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ไม่ได้เรียน	2	6.67
ประถมศึกษา	18	60.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	7	23.33
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	2	6.67
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	0	0.00
ปริญญาตรี	1	3.33
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า และ ไม่ได้เรียน มีจำนวนเท่ากัน โดยคิดเป็นร้อยละ 6.67 และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.33

ทั้งนี้ สาขาที่สำเร็จการศึกษาของผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ สาขาการเมืองการปกครอง จำนวน 1 ราย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและ
เกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมง วันที่ 6 มีนาคม
2561

ประเด็นในการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
1. ก่อน เข้ารับการอบรม รู้สึกว่าการ จัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก	3.00	1.02	ปานกลาง	10
2. รายละเอียดเนื้อหาการจัดทำบัญชีมี ความเหมาะสมกับการดำเนินงาน ของกลุ่ม	4.00	0.53	มาก	9
3. เอกสารประกอบการให้ความรู้มี ความเหมาะสม	4.27	0.58	มากที่สุด	5
4. มีการยกตัวอย่างประกอบการให้ ความรู้เชื่อมโยงกับการดำเนินงาน จริงของกลุ่ม	4.20	0.66	มาก	6
5. มีการเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	4.33	0.55	มากที่สุด	2
6. สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการ จัดทำบัญชีของกลุ่มได้	4.13	0.51	มาก	7
7. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ มี ความสะดวกต่อการจัดทำ	4.07	0.58	มาก	8
8. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของ กลุ่มว่ามีผลกำไรหรือขาดทุน	4.30	0.65	มากที่สุด	4
9. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง	4.33	0.61	มากที่สุด	3
10. หลัง การเข้ารับการอบรม รู้สึกว่า การจัดทำบัญชีเป็นสิ่งที่ง่ายและมี ประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกลุ่ม	4.67	0.55	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ในภาพรวมผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ มีระดับความพึงพอใจต่อ ประเด็นการประเมิน ก่อน เข้ารับการอบรม ท่านรู้สึกว่าการจัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.00 ทั้งนี้ เมื่อเสร็จสิ้นการพัฒนา ผู้เข้ารับการพัฒนามีระดับความพึงพอใจต่อประเด็น การประเมินหลัง การเข้ารับการอบรม ท่านรู้สึกว่าการจัดทำบัญชีเป็นสิ่งที่ง่ายและมีประโยชน์ต่อ การดำเนินงานของกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.67 และเมื่อพิจารณาในประเด็นอื่น พบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนามีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดในประเด็นการประเมิน คือ รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง มีการเปิดโอกาสให้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกลุ่ม ว่ามีผลกำไรหรือขาดทุน และเอกสารประกอบการให้ความรู้มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 4.33 4.30 และ 4.27 ตามลำดับ สำหรับประเด็นอื่น ๆ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ 4.28 ข้อมูลเพศและอายุของผู้เข้าร่วมการพัฒนา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ วันที่ 29 สิงหาคม 2561

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	11	36.67
หญิง	19	63.33
รวม	30	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	2	6.67
31-40 ปี	6	20.00
41-50 ปี	7	23.33
51-60 ปี	7	23.33
สูงกว่า 60 ปี	8	26.67
รวม	30	100.00

สรุปจากตารางที่ 4.28 พบว่า ผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.33 รองลงมา คือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.67 โดยมีอายุสูงกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมา คือมีอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 และต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.67

ตารางที่ 4.29 ข้อมูลระดับการศึกษาของผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
เกษตรอินทรีย์ วันที่ 29 สิงหาคม 2561

	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ไม่ได้เรียน	0	0.00
ประถมศึกษา	14	46.67
มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0.00
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	5	16.67
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2	6.66
ปริญญาตรี	6	20.00
สูงกว่าปริญญาตรี	3	10.00
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ในภาพรวมผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20 รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า โดยคิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 6.67

ทั้งนี้สาขาที่สำเร็จการศึกษาของผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์มีรายละเอียดดังนี้

ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจจำนวน 2 ราย

ระดับปริญญาตรี สาขา แพทย์แผนไทย สาขาครุศาสตร์ สาขาส่งเสริมและ
พัฒนาการเกษตร สาขาการท่องเที่ยวและโรงแรม สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาสัตวศาสตร์
จำนวนสาขาละ 1 ราย

ระดับสูงกว่าปริญญาตรี สาขาการจัดการ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ และสาขา
บริหารการศึกษา จำนวนสาขาละ 1 ราย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.30 ความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและ
เกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชน
จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ วันที่ 29 สิงหาคม
2561

ประเด็นในการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
1. ก่อน เข้ารับการอบรม รู้สึกว่าการ จัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก	3.03	0.67	ปานกลาง	10
2. รายละเอียดเนื้อหาการจัดทำบัญชีมี ความเหมาะสมกับการดำเนินงาน ของกลุ่ม	3.80	0.61	มาก	9
3. เอกสารประกอบการให้ความรู้มี ความเหมาะสม	3.97	0.61	มาก	6
4. มีการยกตัวอย่างประกอบการให้ ความรู้เชื่อมโยงกับการดำเนินงาน จริงของกลุ่ม	3.87	0.68	มาก	8
5. มีการเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	4.13	0.43	มาก	3
6. สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการ จัดทำบัญชีของกลุ่มได้	4.20	0.55	มาก	2
7. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ มี ความสะดวกต่อการจัดทำ	4.10	0.66	มาก	5
8. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของ กลุ่มว่ามีผลกำไรหรือขาดทุน	4.13	0.63	มาก	4
9. รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง	3.97	0.61	มาก	7
10. หลัง การเข้ารับการอบรม รู้สึกว่า การจัดทำบัญชีเป็นสิ่งที่ง่ายและมี ประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกลุ่ม	4.37	0.56	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ในภาพรวมผู้เข้าร่วมการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ มีระดับความพึงพอใจต่อ ประเด็นการประเมินก่อน เข้าร่วมการอบรม ท่านรู้สึกว่าการจัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.03 ทั้งนี้ เมื่อเสร็จสิ้นการพัฒนา ผู้เข้าร่วมการพัฒนา มีระดับความพึงพอใจต่อประเด็นการประเมินหลัง การเข้าร่วมการอบรม ท่านรู้สึกว่าการจัดทำบัญชีเป็นสิ่งที่ง่ายและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 และเมื่อพิจารณาในประเด็นอื่นพบว่า ผู้เข้าร่วมการพัฒนา มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการจัดทำบัญชีของกลุ่มได้ มีค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมา คือ มีการเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มว่ามีผลกำไรหรือขาดทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.13 รองลงมาคือ รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ มีความสะดวกต่อการจัดทำ มีค่าเฉลี่ย 4.10 รองลงมา คือ เอกสารประกอบการให้ความรู้มีความเหมาะสม และ รูปแบบการจัดทำบัญชีตามคู่มือฯ ช่วยให้ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง มีค่าเฉลี่ย เท่ากันคือ 3.97 รองลงมา คือ มีการยกตัวอย่างประกอบการให้ความรู้เชื่อมโยงกับการดำเนินงานจริงของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 3.87 และ รายละเอียดเนื้อหาการจัดทำบัญชีมีความเหมาะสมกับการดำเนินงานของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 3.80

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี